

Utrecht, 28-09-2006

Aan: de leden van de Vaste Commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer

Betreft: debat instellingsaccreditatie tijdens AO 4 oktober as.

Geachte leden van de Vaste Commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Op woensdag 4 oktober aanstaande spreekt u tijdens het Algemeen Overleg Hoger Onderwijs met staatssecretaris Bruins over de notitie "Op weg naar Volledige Onderwijs Accreditatie op instellingsniveau". Deze notitie stelt een systeem van instellingsaccreditatie voor. Op 23 juni jl. heeft u van het ISO reeds een reactie op deze notitie ontvangen. Het ISO ziet niets in het door de staatssecretaris voorgestelde accreditatiestelsel. Accreditatie heeft een grote impact op de kwaliteit van het onderwijs. Het debat hierover dient daarom zorgvuldig, op het juiste moment en met voldoende diepgang gevoerd te worden. Het ISO is van mening dat deze notitie die diepgang mist en dat het op een verkeerd moment gepubliceerd is. Voordat er naar een nieuw stelsel kan worden overgegaan moet eerst het huidige stelsel onder de loop worden genomen. Nu kiezen voor instellingsaccreditatie is wat betreft het ISO een aantal bruggen te ver. Middels dit schrijven willen wij onze voornaamste argumenten nogmaals in staccato onder uw aandacht brengen.

Procedureel

1. **Voorbarig:** de eerste cyclus van accreditatie is nog niet eens halverwege. Er moet eerst inhoudelijk over het huidige systeem worden gesproken, waar de voor- en nadelen worden geëvalueerd. Daarna zouden deze bevindingen kunnen worden meegenomen in een eventuele hervorming van het systeem.
2. **Midterm review:** de Onderwijsinspectie, die belast is met de evaluatie van het huidige accreditatiestelsel, is bezig met de midterm review van het huidige accreditatiestelsel. De uitkomsten van dit onderzoek zijn nog niet in totaliteit gepubliceerd. Er moet dan ook gewacht worden op deze resultaten voor een goede evaluatie op basis waarvan verdere stappen genomen kunnen worden.
3. **Ontbureaucratisering:** op dit moment werkt de NVAO met alle stakeholders aan de ontbureaucratisering van het huidige accreditatiestelsel. Het is belangrijk te zien welk effect deze ontbureaucratisering sorteert voordat het hele stelsel wordt gewijzigd.

Inhoudelijk

1. **Herhaling:** de logica "als we een keer de rotte appels eruit halen hoeven we daarna minder intensief te toetsen" waarop de notitie gestoeld is, is onjuist. Opleidingen maken in de periode van zes jaar tussen de accreditaties namelijk een grote evolutie door en worden soms ook voor een groot deel aangepast. De aanname dat je na zes jaar weer dezelfde opleiding aan het controleren bent klopt niet. De kracht van kwaliteitscontrole zit juist in de herhaling en de verandertrajecten die een opleiding in de periode tussen de accreditaties doormaken.
2. **Kwaliteit:** om voor instellingsaccreditatie in aanmerking te komen moeten instellingen volgens de notitie een "betrouwbaar intern kwaliteitszorgsysteem" hebben en moet de instelling "onberispelijk" zijn geweest. Wat deze begrippen inhouden wordt in de notitie niet uitgewerkt. Onder andere zaken zoals de rol van de VBI's en de doelmatigheidstoets ontbreken in deze notitie. De schets van het nieuwe systeem is onhelder en onvolledig. Daardoor ontbreekt het de notitie aan de nodige aanknopingspunten voor discussie over hoe de kwaliteit van het Nederlandse hoger onderwijs goed gewaarborgd kan worden.
3. **Vergelijkbaarheid:** door op instellingsniveau zuiver naar proceskenmerken van opleidingen te gaan kijken gaat een belangrijke modus van kwaliteitsvergelijking verloren.
4. **Kosten:** in het tweede katern van de midterm review van de Onderwijsinspectie valt te lezen dat de kosten van accreditatie zijn verdubbeld ten opzichte van het visitatiestelsel. Er wordt nu echter BTW afgedragen vanwege het feit dat de VBI's commerciële instellingen zijn. De Onderwijsinspectie constateert dat de totale kostenstijging met name komt door de invoering van de BaMa-structuur. De prijs van accreditatie ligt per opleiding lager dan die van visitatie. Uit ervaringen in het buitenland blijkt

dat de kosten van instellingsaccreditatie zeker niet lager liggen dan die van opleidingsaccreditatie. Bovendien zijn de totale kosten van accreditatie slechts 0,36 % van het macrobudget van het gehele Nederlandse hoger onderwijs (zie katern 2 van de Onderwijsinspectie: "Accreditatie; de kosten in kaart"). Kwaliteit mag juist wat kosten! Het voornaamste argument vóór instellingsaccreditatie is dus ongeldig.

De notitie "Op weg naar Volledige Onderwijs Accreditatie op instellingsniveau" geeft wat betreft het ISO geen handreiking voor een alternatief van het huidige accreditatiesysteem en kan, door het ontbreken van inhoudelijke diepgang, niet als basis dienen voor de nodige serieuze discussie over instellingsaccreditatie. Het ISO adviseert de kamer daarom ook om eerst over de evaluatie van het huidige accreditatiesysteem te debatteren alvorens een nieuw systeem in overweging te nemen.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest en dat u in wijsheid over dit thema zal debatteren.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'den Bak', with a horizontal line extending to the right and a vertical line extending downwards from the end of the signature.

Sebastiaan den Bak
Voorzitter ISO